

U C H W A Ł A   Nr XXVII/236 /08
RADY GMINY PODGÓRZYN
z dnia 16 września 2008 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2008 – 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2015, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Leonard Jaskółowski

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2008-2015

A. Analiza Problemów Społecznych Gminy Podgórzyn

I. Wstęp

Każda gmina stanowi wspólnotę osób i rodzin. Strategia rozwiązywania problemów społecznych ukierunkowana jest na:

1. pomoc we właściwej realizacji swoich funkcji tym osobom i rodzinom, które sobie z nimi nie radzą,
2. tworzenie warunków do realizacji i rozwiązywania różnych problemów życiowych przez osoby i rodziny, które je mają,
3. tworzenie warunków do ogólnego rozwoju społecznego, psychofizycznego i zdrowotnego dla wszystkich mieszkańców gminy.

II. Ogólna charakterystyka Gminy Podgórzyn.

1. Obszar i położenie:

Gmina Podgórzyn jest gminą wiejską. Położona jest na południowo-zachodnim skraju Polski u podnóża Karkonoszy, w powiecie jeleniogórskim, w województwie dolnośląskim. Ogólny obszar Gminy w km² wynosi 82,4. Tereny rolne stanowią 28 km², tereny leśne zajmują 43 km² a nieużytki 2 km². Tereny zurbanizowane stanowią 10 km². Gmina liczy 10 sołectw.

Gmina z uwagi na swoje położenie ma charakter turystyczny. Atutem gminy jest: atrakcyjne ukształtowanie terenu, walory krajobrazowe, nieskazitelne środowisko przyrodnicze. Gmina posiada wytyczone ok 80 km ścieżek pieszych i rowerowych, łagodne

stoki narciarskie i wyciągi narciarskie, szeroką i różnorodną gamę bazy noclegowej oraz stosunkowo dobrą bazę żywieniową. Na terenie gminy znajdują się ciekawe gatunki roślin chronionych, jak również duża ilość różnorodnego ptactwa i zwierząt.

W gminie zlokalizowane są ciekawe dobra kultury materialnej. Na terenie gminy odbywają się stałe i okazjonalne imprezy kulturalne i sportowe.

2. Infrastruktura (stan na 31 grudnia 2007r.)

Przez teren gminy biegnie droga wojewódzka nr 366 o długości 13,652 km łącząca Sobieszów ze Ściegnami, co umożliwia wygodne dotarcie do Szklarskiej Poręby i Karpacza ze wszystkich wsi gminnych. Drogi powiatowe stanowią 56,270 km i pozwalają swobodnie przemieszczać się między wioskami gminy, jak i przemieszczać się i docierać bez problemu do miasta powiatowego Jelenia Góra, jak i sąsiadujących gmin. Ponadto na terenie gminy mamy 64,736 km tzw. dróg gminnych.

Gmina jest częściowo zwodociagowana (z wyjątkiem Głębocka). Kanalizacji nie mają Zachełmie, Staniszków, Głębock. W trakcie realizacji jest inwestycja mająca na celu skanalizowanie Ściegien i Miłkowa. W całej gminie rozprowadzona jest sieć telefoniczna.

3. Mieszkalnictwo (stan na 31 grudnia 2007r.)

Gminę charakteryzuje zabudowa rozproszona. Budynki zlokalizowane są głównie w ciągach wzdłuż głównych ulic biegnących przez miejscowości oraz przy niewielkich uliczkach bocznych. Nowopowstające budynki zlokalizowane są głównie na wydzielonych dość dużych działkach położonych w ładnych miejscach widokowych.

Gmina posiada 82 mieszkania komunalne i 21 mieszkań socjalnych. Budynków mieszkalnych prywatnych na terenie gminy jest 820. Budynków mieszkalnych Skarbu Państwa i zakładów pracy mamy 41. Na terenie gminy jest 241 wspólnot mieszkaniowych w pełni prywatnych i 44 wspólnot z udziałem gminy. Budynków mieszkalno-inwentarskich jest 120 a inwentarskich 238. Mieszkań bez wygod na terenie gminy jest 487 a mieszkań z wygodami 1947.

Przeciętna ilość mieszkańców na 1m² powierzchni mieszkalnej wynosi 0,04 osoby. Liczba oczekujących na mieszkanie to około 30 osób i rodzin, ale liczba ich może wzrosnąć.

Pięciu mężczyzn mieszka w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Jeleniej Górze a jedna osoba przebywa w podobnej instytucji poza naszym terenem.

4. Bezpieczeństwo (stan na 31 grudnia 2007r.)

Tak jak wszędzie gminę naszą dotykają problemy z różnego rodzaju przestępczością oraz wykroczenia i zdarzenia nieprzewidziane. Z uwagi na usytuowanie dotykają nas klęski żywiołowe głównie w postaci powodzi. Do zwalczania w/w problemów powołane są odpowiednie służby.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Gmina posiada 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP). Stan kadrowy OSP to 175 osób czynnych członków. Mamy też drużyny kobiece i młodzieżowe. Jednostka OSP Sosnówka funkcjonuje w ramach krajowego systemu pożarniczego. OSP mają 9 strażnic i remiz strażackich o różnorodnym standardzie. Jednostki OSP uczestniczą w akcjach pożarowych na terenie gminy, jak i ościennych miejscowości oraz w akcjach typu powódź, zdarzenia drogowe, remonty pomieszczeń, wycinanie drzew, zabezpieczanie tras wyścigów rowerowych i innych.

Gmina nie posiada własnego komisariatu ani rewiru dzielnicowych. Obsługę policyjną zabezpiecza Komisariat Policji w Karpaczu i w razie potrzeby policjanci z Komendy Miejsko-Powiatowej w Jeleniej Górze. Bezpośrednio do obsługi gminy przeznaczonych jest dwóch dzielnicowych, którzy mają pod opieką poszczególne wioski.

5. Sytuacja demograficzna (stan na 31 grudnia 2007r.)

Gminę Podgórzyn zamieszkuje 7858 osób - w tym 4039 kobiet i 3819 mężczyzn, co oznacza, że na jednego mężczyznę przypada 1,05 kobiety. Struktura wieku przedstawia się następująco: osób do 18 r.ż. jest 1487, w tym 754 mężczyzn i 733 kobiety. Mężczyzn w wieku od 19 do 65 lat jest 2705 a powyżej 65 r.ż. jest 360. Kobiet w wieku od 19 do 60 jest 2520 a powyżej 60 r.ż. 786. Ilość zgonów w stosunku do ilości mieszkańców wynosiła w 2007r. 1,06% a urodzeń 0,88%. Migracja wynosiła 2,88 %. Najwięcej osób bo 2044 zamieszkuje na stałe w Miłkowie a najmniej bo 96 w Głębocku.

6. Rynek pracy, (stan na 31 grudnia 2007r.)

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze wynika, że na terenie Gminy Podgórzyn zarejestrowanych jest 423 osoby bezrobotne, w tym 158 kobiet a z prawem do zasiłku 55 osób. W tej liczbie długotrwale bezrobotni to 249 osób. Spośród bezrobotnych 288 osób nie ma wykształcenia średniego a 151 osób nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. na terenie gminy zamieszkuje 140. Kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka jest 74. Osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż. - 59. Zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych

jest 32 osoby. Osób, które nie podjęły pracy po opuszczeniu zakładu karnego - 7. Osób bezrobotnych do 25 r.ż. - 46, w tym 3 osoby z ukończoną szkołą wyższą.

Na terenie gminy zatrudnia się bezrobotnych w ramach robót publicznych rocznie około - 50 osób, prac interwencyjnych - 4 osoby, w ramach prac społecznie-użytecznych - 30 osób. Liczba ta jest zmienna.

7. Ochrona zdrowia (stan na 31 grudnia 2007r.)

Na terenie gminy funkcjonują dwie prywatne praktyki lekarzy rodzinnych - posiadające kontrakt z NFZ. Zlokalizowane są w Podgórzynie i Sosnówce, ale obsługują całą gminę. Przyjęcia pacjentów realizowane są w godzinach od 8.00 - 18.00 w trzech budynkach ośrodków zdrowia (Miłków, Podgórzyn, Sosnówka). W gminie są trzy praktyki stomatologiczne posiadające kontrakt z NFZ. Przy lekarzach pracują 4 pielęgniarki środowiskowe i 1 położna. Opiekę nocną zabezpieczają szpitale w Kowarach i Jeleniej Górze oraz pogotowie ratunkowe. Do lekarzy przyjmujących na terenie gminy nie ma kolejek. Każdy przyjmowany jest w dniu zgłoszenia. Mieszkańcy gminy korzystają z poradni specjalistycznych zlokalizowanych na terenie miasta i powiatu Jelenia Góra. Zdrowotne programy profilaktyczne realizowane są przez NFZ, różnorodne organizacje i stowarzyszenia pozarządowe. Gmina uczestniczy w nich w miarę potrzeb i możliwości.

8. Edukacja (stan na 31 grudnia 2007r.)

Na terenie gminy są 3 szkoły podstawowe w Ścięgnach - 7 oddziałów - 100 uczniów, Sosnówka - 7 oddziałów - 93 uczniów, Podgórzyn - 12 oddziałów - 189 uczniów. W Miłkowie funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny liczący 123 dzieci w 6 oddziałach szkolnych i 2 przedszkolnych. W Sosnówce jest zlokalizowane gminne gimnazjum liczące 7 oddziałów - 157 uczniów. Ogółem do gminnych szkół podstawowych uczęszcza 505 dzieci a we wszystkich szkołach razem uczy się ich 662. W Podgórzynie jest przedszkole, do którego uczęszcza 42 dzieci.

Wyposażenie gminnych szkół jest na stosunkowo wysokim poziomie i jest porównywalne względem siebie. W każdej szkole, z wyjątkiem szkoły podstawowej w Sosnówce, jest sala gimnastyczna. Przy zespole w Miłkowie jest hala sportowa, z której korzystają wszyscy chętni z terenu gminy (odpłatność symboliczna). Przy większości szkół są boiska sportowe. W Podgórzynie wybudowano pełnostandardowe boisko sportowe.

W szkołach znajdują się sale komputerowe, biblioteki, pomieszczenia świetlicowe, prowadzone są zajęcia pozalekcyjne.

W szkołach prowadzi się dożywianie w postaci obiadów dowożonych z gospodarstwa Pomocniczego w Miłkowie.

Z miejscowości, w których nie ma szkół dzieci dowożone są do miejsca nauki przewozem zorganizowanym przez gminę.

Stronę dydaktyczną i wychowawczą zabezpiecza dzieciom wykwalifikowana kadra pedagogiczna. Szkoły borykają się z typowymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi, które w przewadze są wynikiem sytuacji rodzinnej. Do najczęściej występujących należą przejawy agresji międzyrówieśniczej, pojawiające się stosowanie używek, wagarowanie. Problemy rodzinne wpływające negatywnie na dzieci to: alkoholizowanie się rodziców, przejawy przemocy, bezradność wychowawcza rodziców i trudności w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych oraz trudności związane z niedojrzałością społeczną rodziców, wyuczoną bezradnością, trudnościami adaptacyjnymi, brakami w podstawowej wiedzy o rozwoju dzieci, bezrobocie - w tym bezrobocie trwałe, a ponadto wychowywanie dziecka przez jednego rodzica. Szkoły podejmują systematyczne działania we współpracy ze wszystkimi służbami w celu eliminowania negatywnych sytuacji.

9. Sport i kultura fizyczna (stan na 31 grudnia 2007 r.)

Bardzo ważnym aspektem rozwoju Gminy Podgórzyn pod względem atrakcyjności turystycznej i bazy sportowo - rekreacyjnej jest podnoszenie jakości obiektów sportowych i budowanie nowych, jak boiska sportowo - treningowe o sztucznej nawierzchni, boiska trawiaste, hale sportowe oraz powiększanie ilości szlaków turystycznych oraz ścieżek rowerowych.

Baza sportowa zdecydowanie uatrakcyjnia i promuje teren Gminy Podgórzyn jako bazę sportowo - treningowo - rekreacyjną, dla wielu dyscyplin sportowych i turystów.

W ostatnich latach powstała hala sportowa w Miłkowie. Hala ma pełnowymiarowe boisko do gry w piłkę siatkową, piłkę ręczną i koszykówkę. Jest wyposażona w sprzęt sportowy, szatnie i przystosowana dla osób niepełnosprawnych. W 2007 roku został od podstaw zmodernizowany stadion w Podgórzynie, na bazie starego boiska do gry w piłkę nożną powstało nowe boisko do gry z drenażem i automatycznym systemem podlewania boiska. Jest na obiekcie boisko do gry w piłkę ręczną oraz trybuna z plastikowymi siedziskami na 300 osób oraz bieżnia 100m i parking. W 2008 roku zostanie dokończony remont szatni oraz zostanie zainstalowane oświetlenie boiskowe. Powstało też nowe boisko do gry w Stanisławowie. Gmina posiada również boiska sportowe w Miłkowie, Ściegnach, są to boiska trawiaste wyposażone w bramki do gry w piłkę nożną. Strategia na następne lata

przewiduje dalszą modernizację boisk w Miłkowie i Ściegnach (nawierzchnia sztuczna) oraz wybudowanie nowego stadionu w Sosnówce.

Jeśli chodzi o rozwój sportu w samej Gminie Podgórzyn powstało kilka Uczniowskich Klubów Sportowych, które oferują mieszkańcom gminy oraz pobliskim miejscowościom, możliwość uprawiania różnych dyscyplin sportowych jak: piłka nożna, kolarstwo górskie, biegi narciarskie, sporty halowe, piłka ręczna, piłka siatkowa, koszykówka oraz na prywatnym korcie sekcja tenisa ziemnego oraz siatkówka plażowa. Działalność w/w klubów jest oparta na bardzo dużym zaangażowaniu ludzi pracujących społecznie. Ludzie ci są bardzo ważnym elementem współpracy z gminą i wykonywania zadań polegających na promowaniu kultury fizycznej i sportu. Zadaniem gminy jest wspieranie i dalszy rozwój klubów oraz dążenie do wyspecjalizowania grup sportowych oraz podnoszenie ich poziomu sportowego, jednakże zdecydowanie zależy gminie na promocji zdrowego stylu życia i alternatywnym sposobie spędzania wolnego czasu. Pomocne mogą być zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w corocznym programie dla Gminy Podgórzyn opracuje strategie i program pomocy poprzez zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych.

Kultura fizyczna w gminie dysponuje obiektami nie tylko w Podgórzynie, lecz także w innych większych miejscowościach wiejskich gminy. Służą one zarówno sportowi wyczynowemu (m. in. uprawianiu piłki nożnej), jaki i szeroko rozumianej rekreacji.

Na terenie Gminy Podgórzyn działają m. in. następujące kluby sportowe:

- GKS „Halniak” Miłków – prowadzący szkolenie w sekcji piłki nożnej (klasa B oraz grupa młodzieżowa, juniorki klasa terenowa), ogólnie około 50 zawodników, w tym 25 w wieku do 18 lat,
- GKS „Mitex” Podgórzyn (sekcja piłki nożnej w klasie B oraz grupa młodzieżowa, juniorki klasa terenowa i dzieci) w tym około 60 zawodników, 20 powyżej 18 lat, 25 do 18 lat i 15 dzieci,
- LUKS „Hottur” w Borowicach - prowadzący szkolenie w klasie B, 25 osób powyżej 18 lat,
- UKS „06 Sosnówka” - prowadzi szkolenie sekcji piłki nożnej klasa B, 30 osób powyżej 18 lat,
- UKS „Sosnówka” - klub założony przy Gimnazjum w Sosnówce, prowadzi szkolenie w sekcji biegów narciarskich, 20 osób w wieku gimnazjalistów (dziewczynki i chłopcy),
- UKS „Olimpijczyk” - klub przy Szkole Podstawowej w Sosnówce, prowadzi szkolenie dzieci w zakresie biegów narciarskich, 20 osób w wieku szkolnym (dziewczynki i

chłopcy),

- UKS „Strzelec” - przy szkole Podstawowej w Miłkowie, prowadzi szkolenie w zakresie biegów narciarskich – biathlon – oraz sporty halowe, jak siatkówka, piłka ręczna, piłka nożna, 25 osób wszystkie w wieku szkolnym (dziewczynki i chłopcy),
- UKS „Team” Podgórzyń – klub prowadzi szkolenie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie kolarstwa górskiego i szosowego, około 45 osób, powyżej 18 lat 30 osób, 10 osób do 18 lat i kobiety powyżej 18 lat.

Warto zaznaczyć, że zawodnicy z poszczególnych klubów osiągają dobre wyniki sportowe i z roku na rok jest ich coraz większa rzesza. Dodać należy, że takie dyscypliny jak kolarstwo i biegi narciarskie „wychodzą” poza rejon naszej Gminy i zawodnicy tych dyscyplin są widoczni na arenach krajowych.

III. Pomoc Społeczna (stan na 31 grudnia 2007 r.)

Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS). W ośrodku zatrudnionych jest łącznie 15 pracowników: kierownik ośrodka, 4 pracowników socjalnych, dwóch pracowników administracyjnych, 2 pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych i zaliczkach alimentacyjnych oraz 1 pracownik gospodarczy. W strukturach organizacyjnych ośrodka wyodrębniono ponadto sekcję do realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład której wchodzi: Punkt Konsultacyjny ds pomocy rodzinie oraz 2 świetlice profilaktyczno-środowiskowe (Miłków, Staniszków). Do realizacji zadań wynikających z Programu zatrudnionych jest 5 pracowników.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecone gminie, finansowane w całości z budżetu państwa jak i zadania własne gminy, finansowane ze środków własnych oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Podstawowymi problemami, z powodu których ośrodek udziela pomocy mieszkańcom gminy są:

- bezrobocie – 306 rodzin
- niepełnosprawność – 83 rodziny
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 25 rodzin

- wielodzietność – 42 rodziny
- ochrona macierzyństwa – 25 rodzin
- długotrwała choroba – 55 rodzin
- alkoholizm – 60 rodzin

Pomocą społeczną objęto 450 rodzin o łącznej liczbie 1025 osób. W większości rodzin występuje jednocześnie wiele różnorodnych problemów. Podopieczni ośrodka otrzymują pomoc w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych. Liczba wypłacanych świadczeń jest zmienna i zależy od konieczności indywidualnych przypadków.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych realizuje zadania obejmujące obsługę i wypłatę świadczeń rodzinnych. W ramach świadczeń rodzinnych wypłacane są zasiłki rodzinne, wraz z należnymi dodatkami takimi jak:

- z tytułu urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Zakres świadczeń rodzinnych obejmuje również przyznawanie i wypłacanie świadczeń opiekuńczych takich jak:

- zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie pielęgnacyjne.

Kolejnym realizowanym w ramach świadczeń rodzinnych zadaniem jest przyznawanie jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej GOPS wypłaca zaliczki alimentacyjne oraz zajmuje się aktywizacją zawodową dłużników alimentacyjnych.

IV. Podstawowe Problemy Społeczne:

1. Bezrobocie

Większość podopiecznych GOPS jest bezrobotna - w tym trwale bezrobotna. Wszyscy pracownicy ośrodka pracują nad zapobieganiem zjawiskom wynikającym z bezrobocia,

ubóstwa i wykluczenia społecznego. Niestety część bezrobotnych funkcjonuje jako podopieczni pomocy społecznej od początku lat 90 i te osoby liczące dziś od 40 do 65 lat trudno zmotywować do podjęcia zatrudnienia. Sytuacja, w jakiej funkcjonują przez lata, spowodowała, że część z nich wobec wszelkich instytucji pomocowych zachowuje się roszczeniowo a część prezentuje tzw. wyuczoną bezradność i ich sytuacja jest najtrudniejsza. Wielu spośród nich zaakceptowało swoje ubóstwo i bezrobocie. Niektórzy pracują „na czarno”, ale brak instrumentów aby uchwycić to zjawisko. Bezrobocie u niektórych wyzwala stres związany z niepewnością a u innych tzw. „życiowe cwaniactwo”. Niezależnie od wszystkiego bezrobocie sprzyja marginalizacji ludzi, szerzeniu się alkoholizmu, agresywnych zachowań i przestępczości. Doprowadza do wyniszczenia fizycznego i psychicznego. Prowadzi też do tego, że część z ubogich i bezrobotnych nie podejmuje zatrudnienia nawet, gdy jest im ono proponowane. Wielu rezygnuje tłumacząc to powodami zdrowotnymi, niechęcią pracodawców, odległością, trudnościami w dojazdach. Część nie nadaje się już do pracy z powodu stanu zdrowia i uzależnienia - głównie do alkoholu. Najbardziej poszkodowane w takich rodzinach są dzieci, które przyjmują wzorzec życia od rodziców.

2. Uzależnienia

Z danych statystycznych GUS, krajowych wynika, że około 2% populacji są to osoby uzależnione od alkoholu chociaż wygląda to różnie w poszczególnych regionach. Inne uzależnienia typu narkomania, nikotynizm, lekomania są trudne do statystycznego ujęcia. Zawsze musimy zakładać, że występuje przy diagnozie liczby uzależnionych nie tylko błąd statystyczny ale też tzw. ciemna liczba statystyczna, gdyż część osób uzależnionych nie jest ujawniona. Najczęstszą na terenie gminy postacią uzależnienia jest uzależnienie od alkoholu.

Alkoholizm jest chorobą, która rozwija się podstępnie, często bez świadomości danej osoby i polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych różnego typu, co wielokrotnie może doprowadzić do wielu zaburzeń i schorzeń psychosomatycznych, emocjonalnych, fizycznych a nawet do śmierci. Alkoholizm zaburza życie rodzinne, jest wielokroć przyczyną przemocy i ubóstwa, ogranicza karierę zawodową i prowadzi do bezrobocia jednostki. Uzależnienie od alkoholu wielokrotnie przekazywane jest z pokolenia na pokolenie, ale dotyczy też osoby bez obciążeń genetycznych i środowiskowych. Dotyka też ludzi bez względu na ich płeć, wiek, wykształcenie i zawód. Najbardziej na skutek nadużywania alkoholu przez dorosłych cierpią dzieci, którym nietrzeźwi rodzice zaburzają cały rozwój, jak i utrudniają start w dorosłe życie. Obecnie obserwujemy wzrost spożywania alkoholu przez kobiety oraz osoby niepełnoletnie.

Osoby uzależnione od alkoholu korzystają z pomocy pedagoga z gminnego punktu konsultacyjnego oraz lekarzy rodzinnych. Kierowani są na konsultację i terapie do poradni uzależnień w Jeleniej Górze oraz na oddziały odtruc i terapii w szpitalach psychiatrycznych na terenie województwa dolnośląskiego. Współpraca między gminą a poradniami i szpitalami układa się bardzo dobrze. Na terenie gminy pomocą służą wszyscy pracownicy ośrodka pomocy a chętni korzystają ze spotkań w klubie abstynenta i mityngów grupie AA. Osoby uzależnione od narkotyków wymagają szczególnej opieki i dlatego kierowane są na terapię do poradni MONAR w Jeleniej Górze i ewentualnie do specjalistycznych ośrodków odwykowych na terenie kraju.

Na terenie gminy w celu poprawy stanu zdrowia rodziny i prawidłowego jej funkcjonowania oraz edukowania dzieci i rodziców przed zagrożeniem uzależnieniami i przemocą opracowywany i realizowany jest Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

3. Niepełnosprawność

Według prognozy GUS przewiduje się, że w 2010 roku liczba osób niepełnosprawnych wyniesie w Polsce ok. 6 milionów. Osoby niepełnosprawne niezależnie od wieku objęte są nie tylko pomocą GOPS, ale korzystają też ze wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), służby zdrowia, szkół, organizacji i stowarzyszeń. Na terenie naszej gminy z uwagi na ukształtowanie terenu skomplikowana jest sytuacja osób niepełnosprawnych ruchowo, gdyż trudno im się przemieszczać. Część osób niepełnosprawnych korzysta z różnych form rehabilitacji i oprotezowania. Każdy potrzebujący może uzyskać pomoc -jedynym problemem jest czas oczekiwania na przyjęcie w poradniach specjalistycznych. W sytuacjach koniecznych część osób niepełnosprawnych nieletnich objęta jest nauczaniem indywidualnym w szkołach, a część uczy się w placówkach specjalistycznych. Również niepełnosprawni dorośli czasami, gdy podejmą taką decyzję trafiają do specjalistycznych ośrodków rehabilitacyjnych i leczniczo-opiekuńczych.

4. Ludzie starzy

Z danych statystycznych wynika, że wzrasta ilość ludzi starych w stosunku do ilości osób w wieku produkcyjnym i młodszych. Z uwagi na zmiany w funkcjonowaniu rodziny jest coraz mniej rodzin wielopokoleniowych. Powoduje to, że większość ludzi starych prowadzi indywidualne, często jednoosobowe gospodarstwa domowe. Wielu spośród nich staje się coraz bardziej niewydolna. Rodziny nie zawsze są w stanie zapewnić starszym ludziom

właściwą opiekę i pomoc. Powoduje to, że czasowo umieszczani są tacy ludzie w zakładach opiekuńczo-leczniczych a część trafia na stałe do Domu Pomocy Społecznej (DPS). Aktualnie w domach pomocy społecznej przebywa 11 osób, ale już dzisiaj jest kolejka około 10 chętnych czekająca na miejsce i liczba ta będzie wzrastać.

B. Wnioski

Analiza społeczna wyżej przedstawionych różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek utrudniających funkcjonowanie społeczne oparta została na danych dostępnych ze wszystkich źródeł statystycznych, własnych jak i zewnętrznych. Brak w niektórych sytuacjach danych liczbowych jest wynikiem obiektywnych trudności w diagnozie problemu, np.: uzależnienia.

Wydaje się, że wskazane byłoby w przyszłości monitorowanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i uzupełnienie systemu wsparcia o te formy, które zagwarantują osobom zagrożonym pełną integrację ze środowiskiem, samodzielność, będą przeciwdziałały izolacji i marginalizacji tych osób, pozwolą zrozumieć im własne problemy, podjąć pracę nad sobą i nad swoim zdrowiem.

C. Działania do realizacji w latach 2008 - 2015.

Głównym celem strategii rozwiązywania problemów społecznych będzie wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenie niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, polepszenie ogólnego stanu bytowego i zdrowotnego.

Adresatami strategii są:

I. Rodziny i osoby z problemami bezrobocia

1. Zadania

- diagnoza podstawowych problemów klienta,
- systematyczna praca socjalna z bezrobotnymi klientami pomocy społecznej,

- motywowanie do pracy, szkoleń, kursów i przekwalifikowania się oraz podnoszenia kwalifikacji,
- porady i informacje o rynku pracy,
- organizowanie robót publicznych i innych.

2. Oczekiwane efekty

- zmniejszenie bezrobocia i co za tym idzie ilości klientów pomocy społecznej,
- poprawa sytuacji bytowej i socjalnej mieszkańców,
- zmniejszenie psychospołecznych skutków bezrobocia.

3. Podmiot realizacji

- GOPS i Urząd Gminy w Podgórzynie oraz PUP w Jeleniej Górze

4. Czas realizacji: praca ciągła do 2015 roku.

II. Rodziny z problemami uzależnienia

1. Zadania

- motywowanie do leczenia odwykowego ambulatoryjnego i stacjonarnego,
- uaktywnienie działalności ruchów abstynenckich,
- realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca wszystkich służb gminnych z poradniami i szpitalami odwykowymi,
- współpraca z sądem, policją, prokuraturą,
- współdziałanie wszystkich placówek oświatowych ze sobą,
- tworzenie jednolitego gminnego systemu profilaktyki.

2. Oczekiwane efekty

- zmniejszenie ilości uzależnionych,
- polepszenie stanu zdrowia uzależnionych,
- zmniejszenie patologii w rodzinie,
- poprawa sytuacji materialnej i bytowej rodziny,
- podniesienie wiary ludzi w ich własne możliwości

3. Podmiot realizacji

- GOPS i Urząd Gminy w Podgórzynie
- gminne szkoły,
- policja,
- sąd i prokuratura,

- GKRPA

4. Czas realizacji: praca ciągła do 2015 roku

III. Niepełnosprawność, długotrwała choroba i starość

1. Zadania

- systematyczna likwidacja barier architektonicznych na terenie gminy,
- pomoc w załatwianiu formalności w uzyskaniu orzeczeń ZUS i Zespołu Orzekającego ds. Niepełnosprawności,
- aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie opieki ludziom starym i niepełnosprawnym,
- zabezpieczanie środków finansowych na pokrywanie kosztów pobytu podopiecznych w DPS,
- przyznawanie ustawowych świadczeń osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku i niepełnosprawności,
- dożywianie,
- aktywizacja społeczności lokalnej.

2. Oczekiwane efekty

- przywracanie niepełnosprawnych i chorych społeczeństwu,
- zapewnienie godnej starości ludziom chorym i starym,
- zwiększenie dostępności osobom niepełnosprawnym do obiektów użyteczności publicznej i użyteczności społecznej,
- zabezpieczenie dostępności do usług i świadczeń rehabilitacyjnych i medycznych.

3. Podmiot realizacji

- GOPS i Urząd Gminy,
- PCPR i PFRON,
- DPS,
- poradnie i szpitale specjalistyczne i rehabilitacyjne,

4. Czas realizacji: praca ciągła do 2015 roku.

IV. Opieka nad dzieckiem i rodziną.

1. Zadania

- pomoc materialna rodzinom,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- motywowanie rodzin i osób do samodzielnego podejmowania działań w kierunku zmiany niekorzystnej sytuacji rodzinnej i życiowej,
- poradnictwo psycho-pedagogiczne i prawne,
- pomoc w załatwianiu różnych spraw życiowych,
- współpraca ze specjalistycznymi instytucjami pomocy rodzinie,
  - aktywizacja pracy pedagogów szkolnych i nauczycieli na rzecz pomocy dzieciom z trudnościami psycho-społecznymi, dydaktycznymi i emocjonalnymi,
  - rozbudowa sieci świetlic środowiskowo-profilaktycznych,
- organizowanie wypoczynku letniego,
- walka z przemocą w rodzinie,
- realizacja działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Oczekiwane efekty:

- poprawa sytuacji socjalnej i bytowej rodzin,
- zmniejszenie poczucia bezradności,
- zmniejszenie patologii w rodzinach,
- ochrona przed negatywnymi wpływami środowiska,
- podniesienie samooceny.

3. Podmiot realizacji

- GOPS i Urząd Gminy w Podgórzynie,
- gminne szkoły,
- policja,
- sąd.

4. Czas realizacji: praca ciągła do 2015 roku.

V. Źródła finansowania wszystkich w/w do realizacji zadań.

- środki własne gminy,
- środki z funduszy unijnych,
- środki pozyskane z urzędu pracy,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki PFRON,

- środki z fundacji, organizacji i stowarzyszeń pozarządowych.

D. Analiza SWOT.

1. Szanse rozwojowe gminy Podgórzyn:

- Możliwość uprawiania różnych form turystyki przez cały rok kalendarzowy. Przyroda i naturalne ukształtowanie terenu sprzyja rozwojowi wszelkich form turystyki pieszej, rowerowej, zmotoryzowanej jak i uprawianiu sportów zimowych. Bogata fauna i flora, zlewiska i zbiorniki wodne, ścieżki spacerowe i rowerowe, punkty widokowe, łagodne stoki i zabytki materialne są głównym walorem. Rozwój turystyki sprzyjać będzie tworzeniu nowych miejsc pracy, zmniejszeniu bezrobocia i ograniczeniu skali ubóstwa.
- Hala sportowa w Miłkowie i boisko sportowe w Podgórzynie sprzyjają rozwojowi miejscowego sportu, co niewątpliwie ogranicza patologię wśród dzieci i młodzieży, jak i przyciągają sportowców spoza terenu gminy.
- Konsekwentna realizacja corocznego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma szansę ograniczyć ilość osób uzależnionych i uczyć zdrowego, w sensie fizycznym, psychicznym i społecznym, stylu życia.
- Systematyczna praca wychowawcza, edukacyjna i profilaktyka na wszystkich poziomach realizowana przez gminne placówki oświatowe ma szansę podnieść poziom wiedzy i świadomości adresatów, którymi są dzieci i ich rodzice.
- Dobra organizacja opieki zdrowotnej, jak i dostępność do wszystkich poradni specjalistycznych są szansą na podniesienie zdrowotności miejscowego społeczeństwa.
- Dostępność do poradni, szpitali psychiatrycznych i ośrodków uzależnień oraz możliwość korzystania ze specjalistycznej terapii ambulatoryjnej i leczenia stacjonarnego dla potrzebujących sprzyjają możliwości podjęcia leczenia.

2. Słabe strony Gminy Podgórzyn:

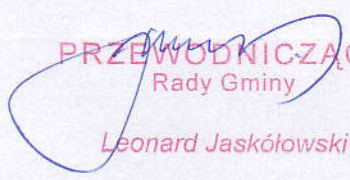
- duża ilość osób trwale bezrobotnych,
- niski poziom kwalifikacji zawodowych wśród bezrobotnych,
- niski poziom zamożności mieszkańców i duże rozwarstwienie w tym zakresie,
- mało miejsc pracy na terenie gminy i trudności w dojazdach do aktualnie proponowanych miejsc pracy,

- niższy niż w mieście standard życia na wsi,
- starzenie się społeczeństwa i migracja ludzi, głównie młodych,
- brak mieszkań socjalnych,
- za mała ilość świetlic środowiskowych,
- ograniczone środki finansowe na realizację zadań polityki społecznej i opieki socjalnej

E. Podsumowanie

Konsekwentne realizowanie zadań zawartych w niniejszej strategii powinno sprzyjać podniesieniu poziomu życia mieszkańców gminy. Uwzględniając, że zmieniać się będą uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne gminy, jak i polityka społeczna państwa jest szansa na częściową przynajmniej eliminację zagrożeń społecznych. W czasie realizowania tej strategii może ona ulegać modyfikacji w zależności od rozwoju gminy i stwarzanych dla niej szans, których dziś nie jesteśmy w stanie przewidzieć.

Pamiętać jednak należy o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, eliminacji zagrożeń, wykorzystywaniu mocnych stron gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Leonard Jaskółowski